

KONFLIKT LOAJALIT. POSTOJE SLOVENSKÉHO EPISKOPÁTU V PROCESU SLOŽITÉHO PROVÁDĚNÍ MODU VIVENDI 1928–1935

EVA HAJDINOVÁ

HAJDINOVÁ, Eva. Conflict of Loyalties. Attitudes of the Slovak Episcopate During the Complicated Negotiation of the Modus Vivendi Agreement 1928–1935. *Historický časopis*, 2019, 67, 1, pp. 53-81, Bratislava.

Within the framework of conflicts of loyalties, the author analyses the variable attitudes of the Slovak episcopate between 1928 and 1934 towards the complex negotiations regarding the application of the Modus vivendi agreement. In the unstable post-war social, political and economic climate, the Czechoslovak state imposed a sequester on the Slovak ecclesiastical estates. This progressively caused dissatisfaction, scepticism, and distrust amongst Slovak church dignitaries; leading to severe complaints to the Vatican against the Czechoslovak government by representatives of the Catholic Church in Slovakia, led by the Bishop of Spiš, Msgr. Ján Vojtaššák. The conflict within the state culminated in secret negotiations that took place in December 1932 and June 1934 between the Slovak bishops and the Archbishop of Esztergom Jusztinián Serédi.

Keywords: Modus vivendi. Slovak episcopate. Diocesan boundaries. Relations between Czechoslovakia and the Holy See. Administration of Church estates. Loyalty.

DOI: <https://doi.org/10.31577/histcaso.2019.67.1.3>

Od počátku vzniku Československa byly nastoleny nesnadné otázky týkající se postoje státu ke katolické církvi a zároveň problém postavení Slovenska a Podkarpatské Rusi v rámci nového státu. Katolická církev měla ovšem, na rozdíl od Čech, na Slovensku vlivnější postavení. V porevolučním období Češi Slovákům direktivně poskytli kulturně-politickou a společenskou pomoc a spolupráci, jejíž nedílnou součástí byla snaha zachování vlivu státu v římsko-katolické církvi. Toto úsilí způsobilo četné problémy mezi slovenskými církevními hodnostáři a státem. Některé přetrvaly jako dlouholeté neshody církevních představitelů vůči centrální vládě.

Vývoj vztahu Československa vůči katolické církvi a věřícím s velkou pozorností a nemalými obavami sledoval Svatý stolec. K tématu tohoto procesu vyšlo v posledních letech několik studií. Jejich závěry mimo jiné ukazují, že slovenští katolíci nebyli připraveni dostatečně pohotově reagovat na sekularizační změny, které po roce 1918 nastaly. Tento text se zaměří na poněkud odlišný problém,